

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/489/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5309200002
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5309200002.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Malíkovej a členov senátu JUDr. Romana Tichého a JUDr. Jany Kotrčovej v právnej veci navrhovateľky: Mgr. Z. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XX, D., právne zastúpenej JUDr. Miroslavom Korchom, advokátom, so sídlom E. XXXX/XX, D., proti odporcovi: Lesné spoločenstvo Kysučné, s. r. o., so sídlom Makov, IČO: 36 005 843, právne zastúpenému spoločnosťou JUDr. Stopka, JUDr. Blendovský, JUDr. Strapáč, PhD., s. r. o., so sídlom Potočná 2835/1 A, Čadca, IČO: 36 866 849, v konaní o zaplatenie 1.659,70 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 10C/11/2009-294 zo dňa 24.04.2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľka **j e p o v i n n á** zaplatiť odporcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 95,71 eur na účet právneho zástupcu odporcu, v lehote tri dni od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd návrh navrhovateľky, ktorým sa domáhala voči odporcovi zaplatenia sumy 1.659,70 eur s príslušenstvom, zamietol, navrhovateľke uložil povinnosť nahradiť odporcovi trovy konania titulom trov právneho zastúpenia vo výške 378,97 eur na účet právneho zástupcu odporcu, v lehote tri dni od právoplatnosti rozsudku.

Súd tvrdenia navrhovateľky v návrhu subsumoval pod ustanovenia o nájomnej zmluve a ustanovenia Občianskeho zákonníka o povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľke nájomné podľa § 671 Občianskeho zákonníka. Skutkové tvrdenia v návrhu neobsahovali skutkový stav, ktorý by bolo možné subsumovať pod ust. § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka. Kým uplatnenie nároku na nájomné na základe nájomnej zmluvy si vyžaduje tvrdenie o platnej nájomnej zmluve, v rozpore s tým rozhodujúce skutkové tvrdenia pre vydanie bezdôvodného obohatenia si vyžadujú odlišné tvrdenia o neplatnej, neexistujúcej nájomnej zmluve. Takéto tvrdenia navrhovateľka v návrhu neprodukovala a nebolo možné produkovaný skutkový stav subsumovať pod ust. § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka o povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie. Súd sa nestotožnil s tým, že navrhovateľka, keď neskôr produkovala tvrdenia, že žiada sumu zaplatiť aj ako bezdôvodné obohatenie, titulom postúpenej pohľadávky na základe zmluvy o postúpení zo dňa 28.12.2007, titulom núteného nájmu, podnájmu, náhrady za užívanie spoluvlastníckeho podielu odporcom, odstúpenia od darovacej zmluvy, žiada tieto nároky dôvodne, pretože ide, podľa tvrdenia navrhovateľky, len o inú právnu kvalifikáciu nároku na základe totožného skutkového stavu uvedeného v návrhu. Okresný súd uznesením sp. zn. 10C/11/2009 zo dňa 24.04.2015 zmenu návrhu zo dňa 07.04.2014, doručení súdu dňa 09.04.2014, ako aj zo dňa 24.10.2014 a zo dňa 20.04.2015, nepripustil.

Na základe vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že darovaciu zmluvu V 1900/2000 uzavrela navrhovateľka s otcom A. F. na predmet sporu - podiely v sporných nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXXX katastrálneho územia Z.. Vklad bol povolený dňa 13.11.2000. Z LV č. XXXX mal súd preukázané, že navrhovateľka bola na základe uvedeného právneho titulu darovacej zmluvy V 1900/2000 zapísaná na LV dňa 13.11.2000. Podľa § 47 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa až dňom vkladu do katastra, teda dňom 13.11.2000, navrhovateľka stala spoluvlastníčkou podielov na základe darovacej zmluvy vo výške 100000/10500000. Z nájomnej zmluvy medzi navrhovateľkou a odporcom zo dňa 04.01.2000 mal súd preukázané, že je uzavretá medzi navrhovateľkou a odporcom na totožné podiely, ktoré získala dňa 13.11.2000 darovacou zmluvou V 1900/2000 zo dňa 19.9.2000. Porovnaním dátumov 13.11.2000 a 04.01.2000 mal súd preukázané, že navrhovateľka uzavrela nájomnú zmluvu skôr, než nadobudla vlastnícke právo k predmetu nájmu.

Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že nájomná zmluva medzi navrhovateľkou a odporcom zo dňa 04.01.2000 je absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka. V čase uzavretia nájomnej zmluvy navrhovateľka nebola vlastníčkou predmetu nájmu, a teda podľa § 123 Občianskeho zákonníka nemohla disponovať s predmetom nájmu. Nikto nemôže na iného previesť viac práva, než sám má. Keďže napriek uvedenému navrhovateľka nájomnú zmluvu uzavrela, je právny úkon neplatný od počiatku pre rozpor s kogentným ustanovením zákona (§ 123 Občianskeho zákonníka). Absolútna neplatnosť právneho úkonu sa posudzuje ku dňu uzavretia právneho úkonu, teda ku dňu 04.01.2000. V návrhu navrhovateľka netvrdila uzavretie ústnej nájomnej zmluvy. Tá by však bola neplatná z rovnakých dôvodov ako písomná nájomná zmluva. Taktiež nemohlo dôjsť k obnove neplatnej nájomnej zmluve podľa § 676 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Uvedené ustanovenie má na mysli platný právny úkon a nájomnú zmluvu na dobu určitú. V tomto prípade išlo o neplatnú nájomnú zmluvu, ktorá bola zavretá na dobu neurčitú. Žiadnu ďalšiu nájomnú zmluvu navrhovateľka nepredložila, ani netvrdila v návrhu. Preto na základe neplatnej nájomnej zmluvy nevzniklo navrhovateľke právo na zaplatenie nájomného podľa § 671 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súd považoval za nadbytočné a nehospodárne spôsobovať ďalšie prieťahy v konaní ustaľovaním výšky nájomného. Návrh na zaplatenie nájomného zamietol ako nedôvodný v celom rozsahu. Nárok na zaplatenie nájomného je nárokom zo zmluvy. V konaní navrhovateľka neunesla dôkazné bremeno a nepreukázala základný predpoklad pre úspech v spore - platnú nájomnú zmluvu za sporné časové obdobie rok 2005.

Pokiaľ ide o iné právne úkony a iné okolnosti vo vzťahu k predmetu sporu, nároku na zaplatenie nájomného, boli právne irelevantné, aj keď súd dôkazy vykonal.

Vo vzťahu k odstúpeniu od darovacích zmlúv súd uvádza, že za situácie, že právoplatným spôsobom bolo rozhodnuté o neplatnosti darovacích zmlúv, bolo nevyhnutné konštatovať, že platným spôsobom možno odstúpiť len od platného právneho úkonu. V nadväznosti na § 154 ods. 1 O. s. p. sú darovacie zmluvy právoplatne určené za neplatné, treba vychádzať zo záveru, že neplatné je aj odstúpenie od darovacích zmlúv. V prípade, že by dovolací súd dospel k záveru, že darovacie zmluvy sú platné, bolo by potrebné skúmať platnosť úkonu odstúpenia od darovacích zmlúv z viacerých hľadísk v nadväznosti na § 48 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Aj v prípade platného odstúpenia od darovacích zmlúv však platí záver podľa § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka, darovacia zmluva by sa zrušila od počiatku, vlastníkom by sa stal ku dňu jej uzavretia 19.09.2000 darca A. F.. Nezmenilo by to právne postavenie navrhovateľky, že ku dňu uzavretia nájomnej zmluvy 04.01.2000 nebola vlastníčkou, neuzavrela platnú nájomnú zmluvu, nemôže v tomto konaní dôvodne požadovať nájomné. Odstúpenie od darovacej zmluvy nemá teda právnu relevanciu k predmetu sporu. A. F. by sa platným odstúpením stal vlastníkom sporného spoluvlastníckeho podielu, odstúpením by sa nestal aj zmluvnou stranou nájomnej zmluvy zo dňa 04.01.2000, aktívne legitimovaným subjektom na zaplatenie nájomného tvoriaceho predmet sporu.

Pokiaľ ide o dôkaz, že A. F. dohodou z 28.12.2007 postúpil svoju pohľadávku na navrhovateľku, toto tvrdenie je právne irelevantné vo vzťahu k predmetu sporu, ktorý tvorí právo na zaplatenie nájomného navrhovateľke za rok 2005, keďže A. F. sa nestal nositeľom práva na zaplatenie nájomného za spoluvlastnícky podiel navrhovateľky, ktorý bol predmetom nájomnej zmluvy zo dňa 04.01.2000 a ktorý je predmetom tohto konania. Zmluvou o postúpení preto nemohol na navrhovateľku platne postúpiť právo na zaplatenie nájomného za rok 2005 za podiely navrhovateľky, keďže nebol nositeľom tohto práva. Na navrhovateľku mohol postúpiť len právo na zaplatenie nájomného na základe nájomnej zmluvy medzi ním a odporcom. Predmetom tohto konania však je právo na zaplatenie nájomného na základe nájomnej zmluvy uzavretej medzi navrhovateľkou a odporcom. Preto ani postúpenie nájomného z A.

F. na navrhovateľku nemá právnu relevanciu k predmetu sporu. S poukazom na vyššie uvedené sa súd touto zmluvou vzhľadom na jej právnu irelevantnosť ďalej nezaoberal, ale tiež poukazuje na to, že prvýkrát bola uvádzaná táto zmluva až vo vyjadrení zo dňa 07.04.2014, teda po 7 rokoch, dovtedy navrhovateľka nikdy netvrdila, že takúto zmluvu uzavrela a taktiež nepreukázala žiadnym dokladom, že by oznámenie o postúpení pohľadávky doručila odporcovi.

Vo vzťahu k opakovanému uzavretiu darovacej zmluvy s navrhovateľkou dňa 21.06.2013 potom, čo na A. F. prešlo vlastnícke právo k spoluvlastníckemu podielu na základe určenia neplatnosti darovacích zmlúv, súd uvádza, že tento dôkaz - právny úkon, nemá právnu relevanciu k predmetu sporu. Darovacou zmluvou získala navrhovateľka podiel, ktorý stratila určením neplatnosti darovacích zmlúv. Darovacia zmluva sa stala neplatnou ku dňu jej uzavretia, navrhovateľka získala opakovane vlastnícke právo k spornému podielu až ku dňu vkladu do katastra. Nájomná zmluva však bola uzavretá dňa 04.01.2000. Spätným darom vlastníckeho práva k podielu sa nemohla stať neplatná nájomná zmluva platným právnym úkonom. Predmetom sporu je nárok na zaplatenie nájomného, preto uvedený dôkaz vo vzťahu k predmetu sporu je právne irelevantný.

Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľka nepreukázala svoje tvrdenia, neuniesla dôkazné bremeno, súd nemohol rozhodnúť inak, ako návrh navrhovateľky v celom rozsahu zamietnuť.

O trovách konania okresný súd rozhodol v zmysle ust. § 142 ods. 1 O. s. p., pretože odporca mal v konaní plný úspech, patrí mu proti neúspešnej navrhovateľke náhrada trov účelne vynaložených na bránenie svojho práva. Z titulu trov právneho zastúpenia priznal okresný súd odporcovi sumu 378,97 eur, ako to vyplýva zo špecifikácie uvedenej v prvostupňovom rozhodnutí.

Voči citovanému rozsudku v zákonnej lehote podala odvolanie navrhovateľka. Rozsudok okresného súdu považuje za nesprávny, arbitrárny a celkovo nezákonný. Poukazuje na to, že je jednou z viac ako 300 podielových spoluvlastníkov spoločných nehnuteľností užívaných odporcom. S dôverou v právny štát sa obrátila na súd, aby zaviazal odporcu k rovnakému peňažnému plneniu ako odporca v príslušnom roku vyplácal nájomné ostatným podielovým spoluvlastníkom, pretože od roku 2001 jej zastavil vyplácanie nájomného, pričom v tejto súvislosti poukazuje na príkazný list konateľa firmy z 19.12.2001. Paradoxne navrhovateľka aj v tomto období napr. v roku 2014 je riadne pozývaná na valné zhromaždenia, kde jedným z bodov je aj vyplácanie nájomného a odporca jej napr. vyplatil dňa 19.12.2014 nájomné vo výške 425,- eur, a to napriek tomu, že nedošlo medzi nimi k uzavretiu písomnou formou inej nájomnej zmluvy. V tejto súvislosti navrhovateľka poukazuje na pozvánku na riadne valné zhromaždenie Združenia vlastníkov lesa Kysučné, ktoré sa má konať 06.12.2014, ako aj poštový poukaz o výplate sumy 421,50 eur odporcom dňa 19.12.2014. Poukazuje na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 625/03, ako aj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 242/07, podľa ktorých základným princípom výkladu zmlúv je prioritou výkladu, ktorý nezakladá neplatnosť zmluvy a ak sú možné obidva výklady, podporovaný je princíp autonómie zmluvných strán. Neplatnosť zmluvy má byť výnimkou a nie zásadou. Taktiež vo svojom podaní z 20.04.2015 poukázali na odkladaciu podmienku (§ 36 OZ) a poukázali na taký výklad súdov, že neplatný právny úkon je až vtedy, ak sa jeho platnosť nedá dosiahnuť cez preklenovacie ust. § 35 OZ. Je nesporné, že nájomnú zmluvu uzavreli účastníci tohto konania v rámci princípu autonómie zmluvných strán a obidve strany majú aj rovnakú zodpovednosť za jej obsah. Odporca nikdy nespochybňoval samotnú nájomnú zmluvu len preto, že bola uzavretá skôr, ako sa navrhovateľka stala vlastníčkou pozemkov. Dokonca nájomná zmluva pri poľnohospodárskych nehnuteľnostiach nemusí mať písomnú formu. Odporca vnášal pochybnosti k spornosti vlastníctva navrhovateľky, ktoré nie je a za predpokladu, že je v právnom štáte, ani nebude vyvrátené. V prospech odporcu by to ani nebolo nemožné plnenie, A. F. ako v tom čase vlastníč 25,5 podielov uzatvoril s odporcom nájomnú zmluvu iba k svojim 5,5 podielom a k zvyšným podielom to bola aj nájomná zmluva medzi navrhovateľkou, ktorá po nadobudnutí právnych účinkov darovacej zmluvy sa stala vlastníčkou predmetných podielov a žalovaným. Prvostupňový súd v tomto prípade postupoval až príliš formalisticky. Ako to vyplýva z ust. § 79 ods. 1 O. s. p., navrhovateľ nemá povinnosť uviesť právnu kvalifikáciu uplatneného nároku, pretože je povinný iba pravdivo opísať rozhodujúce skutočnosti, z ktorých nárok vyvodzuje. Uplatnený nárok je potrebné preskúmať zo všetkých právnych hľadísk, ktoré je možné na skutočnosti tvrdené navrhovateľom vzťahovať. V tejto súvislosti poukazuje na čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Ak by aj právny názor prvostupňového súdu o absolútnej neplatnosti nájomnej zmluvy zo 04.01.2000 bol správny, potom navrhovateľka oprávnené od prvostupňového súdu očakávala, že súd preskúma aj ďalšie možnosti právneho posúdenia (alternatívne

tituly). Prvostupňový súd však v deň vyhlásenia rozsudku rozhodol aj o nepripustení zmeny žaloby. Aj toto uznesenie s prihliadnutím na judikatúru súdov považuje za arbitrárne a navyše nedostatočne odôvodnené, a teda nezákonné. Poukazuje na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 122/2012 z 3. októbra 2012, ako aj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 M Cdo 6/2010 zo dňa 22.09.2010. Z posledného rozhodnutia je nesporné, že všeobecné súdy tu riešili úplne inú odlišnú právnu vec a mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora bolo odmietnuté. Pokiaľ ide o uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Obdo 3/2013 zo dňa 24.10.2013, Najvyšší súd SR dovolanie žalobcu odmietol z dôvodu, že v danom prípade nebola splnená podmienka prípustnosti dovolania. Dovolací súd sa preto ani nezaoberal meritom veci. Navrhovateľka sa aj v ďalších konaniach dožaduje plnenia za iné ročné obdobia a pri inom konaní, t. j. sp. zn. 10C/139/2003, teda rovnaký senát prvostupňového súdu rovnako vec právne posúdil a rozhodol a odvolací súd svojím uznesením sp. zn. 6Co/867/2014 zo dňa 30.04.2015 napadnutý rozsudok zrušil pre rovnako namietané dôvody. Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Odporca vo vyjadrení poukazuje, že v priebehu celého konania navrhovateľka nenavrhovala žiadne listinné alebo iné dôkazy na preukázanie skutočností, či odporca predmetnú nehnuteľnosť užíva alebo nie. Navrhovateľka neuniesla dôkazné bremeno ani ohľadne tvrdenia o užívaní predmetnej nehnuteľnosti. Poukazuje na ust. § 79 ods. 1 O. s. p., § 120 ods. 1, 4 O. s. p. V zmysle ust. § 120 ods. 4 O. s. p. bola navrhovateľka poučená, že je povinná prezentovať všetky dôkazy a skutočnosti a tieto sa musia predložiť alebo označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie. Navrhovateľka, resp. jej právny zástupca nemali ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania, teda sa ani nevykonávalo dokazovanie ohľadne užívania predmetných nehnuteľností. Odporca má za to, že musí byť zrejmy právny titul, na základe ktorého si navrhovateľka pohľadávku uplatňuje, pričom nie je možné túto pohľadávku špecifikovať na základe štyroch sebe protikladných právnych titulov, z ktorých jedným bola nájonná zmluva, s ktorou sa súd riadnym spôsobom vypořiadal. Následne to bol titul bezdôvodného obohatenia, titul z užívania nehnuteľnosti, ako aj titul z postúpenej pohľadávky. Samotné konanie navrhovateľky vzbudzuje pochybnosti a špekulácie, keďže navrhovateľka odstúpila od darovacej zmluvy, ktoré konanie o neplatnosť darovacej zmluvy aj v konečnom dôsledku prehrala. Predmetné konanie je momentálne na Najvyššom súde SR. Navrhovateľka odstúpila od darovacej zmluvy, pričom odstúpením sa predmet daru vrátil jej právnenému predchodcovi pánovi F.. V odstúpení od zmluvy si ponechala nárok na užitky z predmetných podielov a následne pán F. previedol všetky podiely opätovne na navrhovateľku a jej sestru. Z toho vyplýva špekulatívnosť konania navrhovateľky a nejednoznačnosť jej postojov, na základe akej právnej skutočnosti si predmetný nárok uplatňuje. S uvedeným postúpením pohľadávky súvisí aj otázka, prečo právny predchodca navrhovateľky A. F. postupoval pohľadávku na navrhovateľku, keď z návrhu právneho zástupcu vyplynulo, že navrhovateľka mala byť vlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti. Do dnešného dňa v konaní navrhovateľka neuniesla dôkazné bremeno ani bremeno tvrdenia ohľadne existencie a výšky údajnej pohľadávky. Nepredložila jediný listinný dôkaz, na základe ktorého by bolo možné určiť dôvodnosť jej návrhu čo do výšky pohľadávky. Neobstojí tvrdenie navrhovateľky, že postačuje iba riadne skutkové odôvodnenie veci, jej následne právne posúdenie je v celosti na súde, a teda nemusí nárok kvalifikovať. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov konania. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena, ako aj nositeľa dôkazného bremena. Je teda nesporné, že navrhovateľ musí označiť hmotnoprávnu normu, podľa ktorej si nárok uplatňuje a z hypotézy hmotnoprávnej normy sa následne bude odvíjať aj dôkazná povinnosť. Navrhovateľka potvrdzuje konštrukciu súdu, keď uvádza, že skutočne s A. F. bola uzatvorená zmluva iba k 5 a pol podielom, pričom na 10 podielov boli uzatvorené nájonné zmluvy s navrhovateľkou a jej sestrou. V tomto smere je teda skutočne pravdivé východisko okresného súdu, ktoré potvrdil aj právny zástupca navrhovateľky vo svojom odvolaní, že skutočne najskôr predchádzalo uzavretie nájomnej zmluvy a až následne došlo k darovaniu predmetných podielov navrhovateľke. Aj z odvolania navrhovateľky vyplýva, že A. F. mal iba vôľu darovať predmetnú nehnuteľnosť, nevyplýva, že A. F. predmetnú nehnuteľnosť navrhovateľke prenajal a umožnil jej podnájom predmetnej nehnuteľnosti. V čase uzavretia nájomnej zmluvy navrhovateľka nebola vlastníčkou nehnuteľnosti a nebola ani oprávnená s touto nehnuteľnosťou disponovať. V predmetnom konaní jednoznačne ide o absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Žiada napadnuté rozhodnutie potvrdiť a priznať náhradu trov odvolacieho konania.

Navrhovateľka k vyjadreniu odporcu uviedla, že tvrdenie odporcu, že v priebehu konania nenavrhovala žiadne listinné alebo iné dôkazy na preukázanie skutočností, či odporca predmetnú nehnuteľnosť

užíva alebo nie, považuje za účelové. Napr. príkazný list z 19.12.2001, pozvánky na riadne valné zhromaždenie, poštová poukážka o platne nájomného z 19.12.2014, ako aj z obsahu ďalších listín sa potvrdzuje existencia označeného užívacieho vzťahu. Navyše odporca nikdy netvrdil, že by tieto nehnuteľnosti neužíval. Zdôrazňuje, že sa jedná o veľký hospodársky celok. V samotnej nájomnej zmluve v čl. III. sa zakotvilo právo prenajímateľa brať akékoľvek užitky z predmetu nájmu. Výška nájomného v čl. IV. sa stanovila iba pre rok 2000, pričom pre ďalšie roky sa účastníci zmlúv dohodli formou dodatkov bez výslovného uvedenia písomnej formy. Žiadne písomné dodatky k pôvodným zmluvám neexistujú, nemajú o nich vedomosť ani pri ďalších cca 330 spoluvlastníkoch. K otázke platnosti či neplatnosti nájomnej zmluvy sa vyjadrili v odvolaní. Ak by skutočne zmluvu bolo potrebné považovať za absolútne neplatnú, potom nemožno opomenúť ust. § 457 Občianskeho zákonníka, teda vzájomnú povinnosť účastníkov vrátiť všetko, čo druhý účastník podľa nej dostal. K poznámke právneho zástupcu odporcu o údajných špekuláciách pri odstúpení od pôvodnej darovacej zmluvy podotýka, že odporca nebol účastníkom darovacej zmluvy a nebol ani účastníkom súdneho konania o neplatnosť darovacej zmluvy. Akýkoľvek výsledok sporu nemohol zmeniť jeho postavenie ako dlžníka. K odstúpeniu od darovacej zmluvy došlo zákonným spôsobom ešte dňa 20.06.2013, pričom rozsudok prvostupňového súdu, ktorým súd návrh na určenie neplatnosti darovacej zmluvy zamietol, je z 18.09.2012 a rozsudok odvolacieho súdu, ktorým súd zmenil napadnutý rozsudok, je zo dňa 09.07.2013 a právoplatnosť nadobudol 28.01.2014. Rozsudok odvolacieho súdu považovali za prekvapivý, nezákonný, a preto voči nemu podali odvolanie.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) napadnutý rozsudok postupom v zmysle ust. § 156 ods. 3 O. s. p. potvrdil v zmysle ust. § 219 ods. 1 O. s. p.

Rozsudok okresného súdu je vecne správny. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci a vec správne právne posúdil.

Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté rozhodnutie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je však odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ust. § 212 ods. 2 O. s. p. vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. Na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliadne odvolací súd len vtedy, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. To znamená, že pokiaľ sa v konaní pred súdom prvého stupňa síce vyskytli vady, ale ktoré nemali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, potom odvolací súd na tieto vady neprihliadne.

Vychádzajúc z odvolacích námietok navrhovateľky, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania odvolací súd konštatuje, že tieto nie sú dôvodné. Zároveň odvolací súd nezistil ani také vady konania, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Za vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nepovažuje odvolací súd ani postup pri vydaní uznesenia Okresného súdu Čadca č. k. 10C/11/2009-292 zo dňa 24.04.2015, ktorým okresný súd nepripustil zmenu návrhu zo dňa 07.04.2014, doručenú súdu dňa 09.04.2014 (č. l. 146 - 147), zo dňa 24.10.2014 (č. l. 183 - 187) a zo dňa 20.04.2015 (č. l. 266 - 267) titulom núteného nájmu, podnájmu, náhrady za užívanie spoluvlastníckeho podielu odporcom, bezdôvodného obohatenia, postúpenia pohľadávky na základe zmluvy o postúpení zo dňa 28.12.2007, odstúpenia od darovacej zmluvy. Uvedené uznesenie bolo vyhlásené na pojednávaní, kde boli predvolaní všetci účastníci a ich právni zástupcovia. Navrhovateľka a jej právny zástupca sa pojednávania nezúčastnili z vlastného rozhodnutia, pričom nežiadali pojednávanie odročiť. Tým si zmarili aj možnosť byť pri vyhlásení tohto uznesenia. Podľa názoru odvolacieho súdu nebolo dôvodné pojednávanie za účelom doručenia vyhláseného uznesenia právnenému zástupcovi navrhovateľky odročiť. Pokiaľ by súd aj zmenu žaloby pripustil, na právnom postavení navrhovateľky by to nič nezmenilo a pripustenie zmeny žaloby by nezhojilo nedostatok aktívnej vecnej legitímácie navrhovateľky.

Navrhovateľ už v podanej žalobe vymedzuje predmet žaloby, ktorý je určovaný nielen petitom žaloby, ale aj vymedzením skutkových okolností, na základe ktorých si uplatňuje žalovaný nárok. V priebehu konania môže navrhovateľ meniť návrh čo do petitu alebo skutkového vymedzenia iba so súhlasom súdu. Súd mu však v súlade s ust. § 95 ods. 2 O. s. p. takúto dispozíciu s návrhom nepripustil, vychádzajúc zo zákonnej skutočnosti, že výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu.

Takýto postup prvostupňového súdu je zákonný a nemožno preto konštatovať, že by predstavoval vadu konania, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Bez ohľadu na nepripustenie zmeny návrhu odvolací súd súhlasí s argumentáciou odvolateľky, že občianske súdne konanie je ovládané zásadou iura novit curia (súd pozná právo). Účastník konania nie je povinný uplatnený nárok právne kvalifikovať, pretože právna kvalifikácia veci je vecou súdu. Musí ale uviesť rozhodné skutočnosti, ktoré umožnia súdu, aby uplatnený nárok alebo obranu proti nemu správne kvalifikoval. Súd tak skúma, či tvrdené skutočnosti možno podriaďiť pod hypotézu niektorej právnej normy tak, aby z dispozície tejto právnej normy bolo možné vyvodiť plnenie, prípadne určiť, či tu žalobcom požadovaný právny vzťah alebo právo je alebo nie, alebo potvrdiť také skutočnosti, ktoré bránia tomu, aby bolo žalobe vyhovené. Ak účastník uvedie rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vyvodzuje tvrdený nárok, ale s týmito skutočnosťami spája nesprávne právne následky, nie je súd viazaný právnym názorom účastníka a je povinný posúdiť vec podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 22.09.2010, sp. zn. 5 Cdo 196/2009).

Bez ohľadu na nepripustenie zmeny návrhu bolo povinnosťou okresného súdu posúdiť uplatnený nárok podľa všetkých právnych noriem, ktoré by na uvedený prípad mohli dopadať, vychádzajúc pritom zo skutkových tvrdení vymedzených navrhovateľom a petitu žaloby.

Hoci odvolací súd považuje rozsudok okresného súdu za vecne správny, nesúhlasí so všetkými čiastkovými východiskami, z ktorých okresný súd pri posudzovaní nároku navrhovateľky vychádzal.

Navrhovateľka si uplatnila nárok na zaplatenie sumy 1.659,70 eur s príslušenstvom. Skutkovo nárok vymedzila tak, že je vlastníčkou podielu v nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXXX v katastrálnom území Z., ktoré na základe uzatvorenej nájomnej zmluvy užíva odporca, pričom v zmysle uzatvorenej nájomnej zmluvy je jej odporca za rok 2005 povinný zaplatiť nájomné spolu vo výške 50.000,- Sk, t. j. 1.659,70 eur.

Takto vymedzené skutkové tvrdenia navrhovateľky bol povinný okresný súd posúdiť z hľadiska všetkých možných právnych noriem, ktoré by odôvodňovali priznanie uplatneného nároku navrhovateľke, a to nielen z titulu nájomného, ale aj z hľadiska možného vzniku bezdôvodného obohatenia, pokiaľ to dovoľoval skutkový stav vymedzený navrhovateľkou.

Prejudiciálnou otázkou, ktorú musel okresný súd pre rozhodnutie danej veci posúdiť, bola otázka platnosti nájomnej zmluvy uzatvorenej medzi účastníkmi 04.01.2000. Okresný súd uvedenú prejudiciálnu otázku posúdil správne, keď došiel k záveru o absolútnej neplatnosti tejto zmluvy, na ktorú je povinný ex offio prihliadať.

Navrhovateľka v čase uzatvorenia tejto zmluvy nemala aktívnu legitimáciu na jej uzatvorenie, nebola vlastníčkou predmetných nehnuteľností, ani nepreukázala iné právo, ktoré by ju nájomnú zmluvu oprávňovalo uzatvoriť. V tomto smere sa odvolací súd úplne stotožňuje so závermi okresného súdu ohľadom riešenia tejto prejudiciálnej otázky, a preto nie je žiaduce, aby tieto závery opakovane.

Uvedený záver o neplatnosti tejto zmluvy by však nebránil okresnému súdu posúdiť, či na základe vymedzenia predmetného konania nemožno navrhovateľke priznať nárok z iného titulu, najmä z titulu bezdôvodného obohatenia. Bez ohľadu na to, či je nájomná zmluva platná alebo neplatná, vždy bude tvoriť súčasť skutkového stavu. Aj keď účastník považuje zmluvu za platnú a súd zistí jej neplatnosť, nebráni mu to priznať uplatnený nárok z titulu bezdôvodného obohatenia. Uvedené by však platilo iba za predpokladu, že by bolo možné navrhovateľku považovať za vlastníčku nehnuteľnosti. Iba v uvedenom

prípade by jej na základe užívania nehnuteľnosti odporcom bez právneho dôvodu vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia.

Rovnako vlastnícke právo navrhovateľky k predmetným nehnuteľnostiam v čase, za ktorý sa domáha uplatneného nároku, teda v roku 2005, by bolo základom pre priznanie nároku z titulu, ako ho označila navrhovateľka, tzv. núteného nájmu, kedy by uzavretie nájmovej zmluvy na základe väčšinového rozhodnutia spoluvlastníkov mohlo zaväzovať aj navrhovateľku.

Základom pre posúdenie, či nárok navrhovateľke možno priznať, bolo posúdenie vlastníckeho práva navrhovateľky k sporným nehnuteľnostiam v rozhodnom období, teda od 01.01.2005 do 31.12.2005, za ktoré obdobie navrhovateľka žiadala peňažné plnenie za užívanie nehnuteľnosti priznať.

Vychádzajúc však z preukázaného skutkového stavu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia súdu (ako prvostupňového, tak aj odvolacieho), navrhovateľku za vlastníčku nehnuteľnosti v rozhodcom období považovať nemožno. Aj keď právny stav sa v priebehu konania menil a v roku 2005 bola navrhovateľka zapísaná na LV č. XXXX pre katastrálne územie Z. vo vzťahu k nehnuteľnostiam tam zapísaných a na ktorých hospodáril odporca ako spoluvlastníčka v podiele 100000/10500000. Tento zápis bol uskutočnený na základe darovacej zmluvy č. V 1900/2000 zo dňa 13.11.2000. Rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 5Co/479/2012-918 zo dňa 9. júla 2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 28.01.2014, bolo určené, že darovacia zmluva V 1900/2000 zo dňa 19.09.2000 uzatvorená medzi odporcom v 1/ rade (t. j. A. F., otcom navrhovateľky) a odporkyňou v 3/ rade (súčasnou navrhovateľkou), ktorej vklad bol povolený Okresným úradom v Čadci, katastrálnym odborom dňa 13.11.2000 a ktorej obsahom boli nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, k. ú. Z., je neplatná. Toto rozhodnutie je záväzné nielen pre účastníkov, ale aj pre všetky štátne orgány a súd je preto povinný z tohto rozhodnutia vychádzať. Právoplatnosťou uvedeného rozsudku navrhovateľka od počiatku, t. j. od uzavretia darovacej zmluvy stratila vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam a nemožno ju považovať za obdobie roku 2005 za vlastníčku predmetných nehnuteľností.

Nič na tom nemení záver, že v súčasnosti je navrhovateľka vedená na LV č. XXXX pre katastrálne územie Z. pod poradovým číslom 331 ako vlastníčka nehnuteľnosti v podiele 127500/10500000, a to na základe darovacej zmluvy zavkladovanej pod V 2231/13 dňom 26.06.2013. Na základe tohto právneho úkonu možno považovať navrhovateľku za vlastníčku nehnuteľnosti počnúc od 26.06.2013. Nemajú potom vo vzťahu k predmetu konania relevanciu odvolacie námietky, že v súčasnosti je navrhovateľka pozývaná na valné zhromaždenia ako členka spoločenstva a je jej vyplácané nájomné za predmetné pozemky.

Okresný súd správne uviedol, že pokiaľ bola predmetná darovacia zmluva z roku 2000 vyhlásená za neplatnú, navrhovateľka nemohla od absolútne neplatnej zmluvy účinne odstúpiť. Odstúpenie od zmluvy preto okresný súd správne považoval za neplatné a nemohol sa potom zaoberať prípadnou dohodou medzi navrhovateľkou a jej právnym predchodcom A. F. o ponechaní si úžitkov.

Vychádzajúc tak z právoplatne skončeného konania, ktoré konštatovalo neplatnosť darovacej zmluvy z roku 2000, požadovaný nárok nemožno navrhovateľke priznať ani z titulu nájomného, ani z titulu bezdôvodného obohatenia.

Pokiaľ navrhovateľka v konaní produkovala tvrdenia o postúpení pohľadávky (z opatrnosti) jej právnym predchodcom A. F., vychádzajúc zo zmluvy o postúpení pohľadávky z 28.12.2007 a oznámenia o postúpení pohľadávok z 08.10.2013, z uvedeného zaväzovacieho dôvodu nárok navrhovateľke priznaný byť nemohol, a to z dôvodu, že aj v prípade platnosti týchto úkonov by sa jednalo o iný nárok ako o nárok tvrdý navrhovateľkou. Navrhovateľka totiž v priebehu celého konania, a to aj pri zmenách návrhu (teda aj keby súd uvedené zmeny návrhu pripustil) zotrvala na tom, že sa považuje za vlastníčku nehnuteľnosti, od ktorých odvodzuje uplatnený nárok. Súd by sa však v takomto prípade musel zaoberať existenciou postúpenej pohľadávky, ktorá by mohla vzniknúť iba z právneho vzťahu právneho predchodcu navrhovateľky A. F. s odporcom. Existencia takéhoto právneho vzťahu by musela byť založená na tvrdení, že A. F. je vlastníkom predmetných nehnuteľností, resp. má k nim iné právo, z ktorého by vznikol postúpený nárok. Takéto tvrdenia však navrhovateľka v priebehu celého konania neprodukovala.

Z uvedených dôvodov odvolací súd konštatuje, v zhode so záverom prvostupňového súdu, že navrhovateľka nepreukázala aktívnu vecnú legitímáciu v konaní. Vecnou legitímáciou je stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jeden účastník občianskeho súdneho konania (navrhovateľ) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (je aktívne vecne legitimovaný) a účastník na opačnej procesnej strane (odporca) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitimovaný). Navrhovateľka v konaní nepreukázala, že je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, vo vzťahu ku ktorému je subjektom hmotnoprávnej povinnosti odporca. Medzi navrhovateľkou a odporcom nebol preukázaný žiadny právny vzťah, či už z titulu nájmu, bezdôvodného obohatenia alebo iného právneho titulu, na základe ktorého by bol odporca povinný zaplatiť navrhovateľke požadovanú sumu.

Z uvedených dôvodov je rozsudok okresného súdu vecne správny a krajský súd ho, vrátane výroku o trovách konania, ktorý taktiež vykazuje vecnú správnosť, potvrdil.

Výrok o trovách odvolacieho konania sa opiera o ust. § 224 ods. 1 O. s. p. s poukazom na ust. § 142 ods. 1 O. s. p. Odporca bol v odvolacom konaní úspešný, preto mu vznikol nárok na nahradenie účelne vynaložených a uplatnených trov konania navrhovateľkou. Odporca si uplatnil a vyčíslil náhradu trov konania spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia za 1 úkon právnej pomoci - vyjadrenie k odvolaniu spolu vo výške 95,71 eur (1 úkon právnej služby 71,37 eur + režijný paušál 8,39 eur + 20 % DPH 15,95 eur), ktoré trovy ako účelne vynaložené mu odvolací súd priznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok prípustný nie je.